

(Мирослав Лазански – [Политика](#))

Да ли је Република Српска изложена новој фази политичких притисака од стране Запада, пре свега САД? Ако јесте, у ком правцу иду ти притисци и зашто је то на делу баш сада. Је ли БиХ успешан, или неуспешан пројекат Америке и како се у тај пројекат уклапа РС и њена будућност? О свему томе за „Политику“ ексклузивно говори председник РС господин Милорад Додик. Председник РС је политичар и државник без длаке на језику и као такав често је мета напада.

Господине председниче, заменик помоћника државног секретара САД Филип Рикер критиковао је пре неколико дана у Сарајеву политичаре у БиХ, између осталих и вас наводећи да сте кривац за застој у приближавању БиХ НАТО-у.

Можда је Рикер код вас у Србији важан, код нас у Републици Српској он је само један од административаца Стејт департмента, који није апсолутно везан, односно надлежан, по било ком основу за Дејтон. Оно што је он говорио није дејтонско питање, он је својим наступом извређао све институције БиХ, директно се умешао у унутрашње ствари БиХ. Рикерове тврдње немају никакву везу са дејтонским питањима да би имао право да нешто говори. Ту се ради се о једном сценарију мешања и притиска који је својствен дипломатама какав је Филип Рикер, који је, не оклевајући, дошао у БиХ да нападне и извређа све институције и све најважније политичке факторе овде, па је тако напао и мене.

Рикер тврди да је питање књижења војне имовине у БиХ један од два кључна проблема који блокирају напредовање БиХ према ЕУ и НАТО-у.

Ради се о једној ствари која у јавности очито није сасвим јасна, наиме имовина и војна имовина по Дејтонском мировном споразуму решене су тако што то није дато у надлежност БиХ, већ је дато ентитетима. БиХ по Дејтону има само девет надлежности, члан устава каже да само оно што је изричито дато БиХ јесте у надлежности БиХ.

Значи, војна имовина је решена још по „Дејтону“?

Да, то је решено по уставу и то никада није припадало БиХ. Да још једном поновим, питања војне имовине су у надлежности ентитета, а не у надлежности БиХ. У целом том пројекту грађења БиХ, који је очигледно у кризи и који не може да успе, они који су пројектовали тај пројекат сада криве сваког око себе због лоших резултата, па данас и дају такве изјаве као што је ова Рикерова. Чињеница да сам у праву јесте и то да је својевремено Педи Ешдаун, који је и закувао то око имовине у БиХ, донео закон о забрани располагања имовином Републике Српске, чиме је, заправо, експлицитно и признао да је то имовина Републике Српске. А од нас се сада тражи да ту нашу имовину дамо БиХ, што представља за нас, наравно, проблем. Имате, на пример, проблем ако дате војни полигон Мањача, и не само тај полигон, јер они желе и друге просторе, онда Република Српска више нема 49 одсто територије БиХ, онда ми сами добровољно смањујемо нашу квоту територије. И поред тога, и након тога, ја сам заједно са бившим премијером Федерације, господином Бранковићем и са господином Шпирићем, који је био тада председавајући Савета министара БиХ, и високим представником међународне заједнице у БиХ Мирославом Лајчаком потписао један споразум о томе како би све то требало да изгледа, али то није одговарало Американцима. Они желе да направе унитарну и централизовану БиХ, онда постављају услове, као што се ради око Косова, притискају нас да ми све то наводно добровољно урадимо, иако су данас ти притисци, заправо, бенигни у односу на некадашње. Када пристанете, после кажу – па ви сте добровољно на све то пристали. Тако раде и о питању Косова, да се Србија добровољно одрекне Резолуције УН 1244, па ће после десет година да кажу: шта хоћете, ви сте се тога добровољно одрекли. После ће ти дипломати и да пишу књиге о томе како су успели. Ево, има у књигама и то да када су на Чавића и на претходну власт својевремено вршили притисак, а вршили су несношљив притисак и на нас из опозиције, да се Република Српска одрекне своје војске, а она се и одрекла, сада читам да пишу како су добили и више него што су тражили и очекивали. То говори какви су подлаци. Дефинитивно је овде у кризи концепт БиХ који су Американци заговарали, јер они никада озбиљно и нису хтели да спроведу слово Дејтонског споразума, већ су одмах

БиХ је монструм који не може да се одржи

Пише: Милорад Додик
недеља, 26 мај 2013 16:20

крнули да га руше подржавајући разне концепције о духу Дејтона. То је један континуитет и увек им на том путу сметају неке личности и неке партије. Раније су овде смењивали политичаре одлукама високог представника у БиХ, а сада иду у директни напад. То је потпуно непримерено, да се један дипломата, мислим Рикер, тако понаша, да дипломата из друге државе дође овде и тако говори, без обзира на то о каквој се земљи ради. То урушава дигнитет САД, које тако показују своје мешање у унутрашње ствари других држава. И све то настоје да поткрепе код јавности, код народа, причом како иза тога стоје неки лични интереси овдашњих политичара. Ево, позивам Филипа Рикера нека јавно изнесе, нека каже за коју сам ја то касарну у Републици Српској лично заинтересован, да мени припадне та касарна. Хајде, нека каже. Све су то флоскуле у припреми за одлучујуће изборе 2014, који ће бити одлучујући за БиХ, изборе који ће показати хоће ли бити БиХ, или је неће бити. Ја не верујем у одрживост БиХ, и то је проблем Рикера, кога, када дође овде, изведу у Сарајеву на Башчаршију на егзотичну вечеру и у егзотичне ноћи, па онда смишља причу о Милораду Додику као кривцу и Републици Српској и Србима на тај начин.

Значи, проблеми са америчким дипломатама?

Ма није ово прво мешање, пре неколико седмица је амерички амбасадор у Сарајеву тражио од мене да се сруши православна црква у Сребреници. Када то одбијете онда нисте добар момак, онда он каже како их фрустрирају састанци са мном, јер, наравно, не могу да имају оно што они хоће. И мене увек фрустрирају састанци са њим, јер увек имају захтеве који нису коректни у односу на Републику Српску, увек су губитак за Републику Српску. Генерално је све то плод настојања да се спроведе концепт унитаризације БиХ и Рикер стоји иза тог концепта. Таквим понашањем не поштују се ни Бечке конвенције о дипломатским односима, где је дипломатама забрањено да се мешају у унутрашње ствари других држава. Можда ће се неко у БиХ и уплашити. Ја нећу.

Има ли око тих притисака и неких других скривених мотива?

Има, Американци су питање војне имовине, да се она пренесе у власништво БиХ, поставили и као услов за почињање МАП програма НАТО-а. Позивају се на одлуку Председништва БиХ, а Председништво не може о томе да одлучује, јер није надлежно за ту одлуку. Може да да препоруку, али не може да одлучује, јер о томе може да одлучи само ентитет. Република Српска није спремна да у пројекат унитарне БиХ унесе ни минимум нечега свога, јер ми у тај пројекат изван Дејтонског споразума и онога што је у њему написано не верујемо. Нисам спреман да разграђујем Дејтонски споразум и зато сам за Рикера проблем.

Је ли око тога јединствен став политичара у Републици Српској? И власти и опозиције?

То је индикативно, господин Рикер је прозвао мене, а тај споразум око имовине је потписао и господин Босић из опозиционог СДС-а, али њега не спомиње. Наравно, из прагматичних разлога. Босић је на истим позицијама око тога као и ја, и на истим је позицијама око БиХ тема као и ја. Но, можда је господин Босић у међувремену одступио од свог мишљења, али мене о томе још није обавестио. Војну имовину покушавају да одвоје од питања остале имовине, и због МАП програма, али и зато да и даље овде остане ОХР. И само хоћемо да питање имовине јединствено решимо и такав смо споразум и потписали.

Република Српска и НАТО? Може ли БиХ у НАТО без сагласности РС?

Наравно да не може и зато се и прозивају Додик и РС. Ја вероватно словим на Западу као противник уласка БиХ у НАТО и можда морам да припазим када негде идем да ли да летим авионом, или не. Да ми се нешто не догоди, морам и о томе да размишљам. Наравно да имамо проблем са НАТО-ом, јер НАТО је бомбардовао Србе и Републику Српску, бацао је овде осиромашени уранијум, и то је директно довело до повећања болести од карцинома и леукемије код нашег народа. Имамо о томе егзактне податке, ми смо били место за експерименте НАТО-а. НАТО је стао на страну једних, а против других у рату у БиХ. Но, наша политика није против НАТО-а, већ смо ми за референдум народа о том питању, баш као и у неким другим земљама које су о томе одлучивале. Пошто су сва досадашња истраживања мишљења јавности у РС показала шта о томе мисли народ, онда је сада то проблем за НАТО, проблем који се покушава решити преко политичара, да се заобиђе народ. Ја нисам спреман да заобиђем народ. Ако народ изађе на референдум и каже да хоће у НАТО, ја ћу потписати сваку одлуку која иде ка НАТО-у, ако народ неће НАТО, ја нећу мимо воље народа. Стално нам тврде како је та интеграција у НАТО добровољна, а на делу видимо да није, да има притисака. Србија је прогласила војну неутралност, а с друге стране уласком БиХ у НАТО имали би НАТО границу на Дрини. Нас то не интересује, нас не занима никаква граница на Дрини. Опет, имате да је главни промотор учлањења БиХ у НАТО заправо Турска – и ми смо око тога онда јако опрезни. Био ја овде на овом месту, или неко други, када дође време за такве одлуке нико неће моћи да избегне референдум народа о том питању.

Улога Турске у региону?

Проблем је подршка Турске само Бошњацима, Турска је већи промотор БиХ и од самих Бошњака. Уплићу се у унутрашње ствари и покушавају да ојачају политичку позицију Бошњака. Нисмо ми против трилатерале, ни против билатерале, јер Турска је моћна и растућа економија, треба бити реалан, Америка је спремна да препусти Анкари да моделира овде многа питања, и то су ствари о којима ми морамо да размишљамо.

Подржаћу сваку врсту договора, али ако се он покушава камуфлирати за неке стратешке и оперативне циљеве, изјаве Давутоглуа и Ердогана, онда морамо да размишљамо. Турска је овде политички присутна, али нека, на пример, Србија затражи финансијску помоћ од Турске неће добити ништа.

Како функционише Федерација унутар БиХ?

Једино што функционише у БиХ јесте Република Српска. БиХ је састављена од два ентитета и ти ентитети имају више државотворних елемената од БиХ. Самим тиме што је чине ентитети, доказује се да је она састављена. Органи на нивоу БиХ се састављају, не постоји изборни процес за органе БиХ на нивоу БиХ. БиХ нема изворну државност, њена је државност изведена. Само је манифестована на међународном плану, на унутрашњом није, па отуда и проблеми. БиХ има по Дејтону девет овлашћења, а међународни фактори су јој нагuralи 83 надлежности и ту је 22.000 службеника који раде у органима БиХ. То је један монструм који економски не може да се издржи. Савезна администрација бивше СФРЈ је у моменту распада имала 22.000 службеника. Република Српска се понаша уставно и у складу са Дејтоном и ми не тражимо ништа више од онога што нам припада. Много је трикова да нас онемогуће у томе, рецимо уставни суд, који чине три странца и по два Бошњака, Србина и Хрвата, а одлуку може да донесе већина, значи петорица. По правилу, три странца и два Бошњака доносе одлуке и онда покушавају да мењају Дејтонски споразум, који је међународни споразум. Уставни суд БиХ не може да мења међународни споразум. Но, високи представник за БиХ је написао да је непоштовање одлука Уставног суда кривично дело. Значи, све што одлуче три странца и два Бошњака морате да поштујете, или идете у затвор. Ово је враг земља, овде нема демократије, нема ничега. Ко се супротстави тим стварима он се криминализује у медијима.